

دلایل شکست طرح های گروه مینسک، در مناقشه قره باغ- تحلیل

تداوم کشمکش ها و نرسیدن به یک راه حل مشخص در گروه مینسک، حاکی از آن است که بازیگران بین المللی حاضر در این گروه از وضعیت کنونی «نه صلح و نه جنگ» نفع برده و خواهان ادامه این روند می باشند و در مجموع توصیه ای بودن طرح های گروه مینسک و نداشتن ضمانت اجرا در شکست میانجیگری آن موثر بوده است.

به گزارش آران نیوز، گروه مینسک که بر اساس تصمیم شورای وزیران امورخارجه سازمان امنیت و همکاری اروپا در سال 1992 در مینسک پایتخت بلاروس تشکیل شد، یکی از بازیگران بین المللی تعیین کننده در بحران قره باغ می باشد. از آنجا که اروپایی ها قفقاز جنوبی را در محدوده اروپا شناخته و آن را در همسایگی خود تعریف می کنند، نسبت به مسایل آن به ویژه بحران قره باغ حساسیت خاصی دارند. به همین جهت نیز اروپایی ها مبادرت به تاسیس گروه مینسک - با عضویت 11 کشور آلمان، ایتالیا، فرانسه، سوئد، روسیه سفید، جمهوری چک، ترکیه، روسیه، آمریکا، جمهوری آذربایجان و ارمنستان پیرامون این بحران نمودند (واعظی، 1389:78). آمریکا، فرانسه و روسیه که هر سه از اعضای دائمی شورای امنیت هستند، روسای گروه مینسک را تشکیل می دهند، هر سه کشور نماینده ای برای گروه مینسک انتخاب کردند که این نماینده ها به صورت دوره ای به جمهوری آذربایجان، ارمنستان و قره باغ سفر می کنند و نهادهای بین المللی دیگر از جمله شورای اروپا، اتحادیه اروپا و همچنین پیمان آتلانتیک شمالی ناتو نیز بارها بر حمایت خود از فعالیتهای گروه مینسک تاکید کردند. این گروه از سال 1992 تاکنون از نظر سازمان ملل متحد، تنها مرجع رسمی و فعال بحران قره باغ بوده است. به طوری که موفق شد در ماه مه سال 1994 با همکاری روسیه موافقت نامه آتش بس میان جمهوری آذربایجان و ارمنستان منعقد نماید (کاظمی، 1381:121).

اگرچه گروه مینسک سازمان امنیت و همکاری اروپا، موفقیت هایی مثل برقراری آتش بس میان طرفین درگیر در بحران قره باغ را کسب کرده است، اما تاکنون برای حل مناقشه قره باغ این گروه سه طرح با عنوان دولت مشترک یا دولت عمومی، یک مرحله ای و طرح دو مرحله ای ارائه کرده است که موفق نبوده است. یکی از اصلی ترین عوامل این وضعیت، ناهماهنگی در طرحهای پیشنهادی و تضاد منافع اعضای گروه می باشد (IFP 2009:11,1). در واقع، گروه مینسک به دلیل ناهماهنگی های درونی اعضا، نه تنها بحران را حل نکرده، بلکه جبهه بندی های درونی آن یکی از منابع اصلی تعمیق و تداوم بحران قره باغ بوده است. از طرفی نیز این گروه به دلیل عضویت اکثریت بازیگران قدرتمند درگیر موضوع در آن، همانند سدهای مانع از نقش آفرینی موثر بازیگران دیگری نظیر ایران می شود (ویسی نژاد، 1391:15). بنابراین به نظر می رسد تداوم کشمکش ها و نرسیدن به یک راه حل مشخص در گروه مینسک، حاکی از آن است که بازیگران بین المللی حاضر در این گروه از وضعیت کنونی «نه صلح و نه جنگ» نفع برده و خواهان ادامه این روند می باشند (عباسوف، 1383:15). به طوری که می توان رای منفی آمریکا، روسیه و فرانسه - به عنوان روسای گروه مینسک - به قطعنامه 17 مارس 2009 مجمع عمومی سازمان ملل متحد و مخالفت با درخواست مجمع عمومی مبنی بر خروج سربازان ارمنی از قره باغ را موید همین موضوع ارزیابی کرد.

مهمترین اثرات فعالیت های گروه مینسک بر بحران قره باغ را می توان ارائه طرح های سه گانه ای دانست که در مذاکرات سال 2001 مطرح شد. طرحهای موسوم به طرح مرحله ای، طرح جامع و طرح دولت مشترک؛ که دو طرح اول مورد موافقت ارمنستان واقع نشده و طرح سوم نیز با مخالفت شدید جمهوری آذربایجان رو به رو شد. علل اصلی شکست میانجیگری های گروه مینسک را باید در تضاد منافع روسیه و آمریکا در بحران قره باغ جستجو کرد (روشندل و قلی پور، 1389:62). در مجموع توصیه ای بودن طرح های گروه مینسک و نداشتن ضمانت اجرا در شکست میانجیگری آن موثر بوده است. اعضای گروه مینسک سازمان امنیت و همکاری اروپا، حل و فصل بحران قره باغ را در چارچوب منافع خود دنبال می کنند که این امر به نوبه خود بحران را روز به روز پیچیده تر می سازد.

انتهای پیام/...ا